

Bydgoszcz, 16 marca 2018 r.

REGULAMIN PROJEKTU

„Bydgoski dom opieki dziennej dla osób cierpiących na choroby otępienne”

RPKP.09.03.02-04-0048/17

§ 1

INFORMACJE OGÓLNE

1. Niniejszy Regulamin określa warunki rekrutacji uczestników do Projektu pt.: „Bydgoski dom opieki dziennej dla osób cierpiących na choroby otępienne” współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego 2014-2020.
2. Projekt realizowany jest przez Stowarzyszenie im. Sue Ryder w Solcu Kujawski (Beneficjent), ul. Powstańców 6, 86-050 Solec Kujawski w okresie od 01.03.2018 r. do 29.02.2020 r.
3. Projekt „Bydgoski dom opieki dziennej dla osób cierpiących na choroby otępienne”, zwany dalej Projektem, realizowany jest na podstawie umowy o dofinansowanie zawartej z Instytucją Zarządzającą, czyli Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu.
4. Kandydat – osoba ubiegająca się o zakwalifikowanie do udziału w Projekcie na podstawie zasad określonych w regulaminie,
5. Uczestnik Projektu – osoba zakwalifikowana do udziału w Projekcie, bezpośrednio korzystająca z udzielonego wsparcia.
6. Osoba z otępieniem – osoba z diagnozą zespołu otępiennego postawioną przez lekarza specjalistę zgodnie z klasyfikacją ICD-10.
7. Opiekun - jest to osoba sprawująca stałą opiekę nad pacjentem, który ze względu na wiek, stan zdrowia albo stan psychiczny opieki takiej wymaga.
8. Biuro Projektu znajduje się w Bydgoszczy, ul. Rupniewskiego 11, 85-795 (nr tel. 784 699 597, e-mail: centrum@sueryder.org.pl)
9. Beneficjent – Stowarzyszenie im. Sue Ryder
10. Dom Opieki Diennej (DOD) – miejsce dziennego przebywania uczestników projektu, umiejscowione przy ul. Rupniewskiego 11, 85-795 Bydgoszcz.
11. Środowisko domowe – miejsce zamieszkania uczestnika projektu objętego usługami opiekunek dziennych.

§ 2

CELE I ZAŁOŻENIA PROJEKTU

1. Celem projektu jest podtrzymanie sprawności życiowej i społecznej 32 niesamodzielnych mieszkanek i mieszkańców Bydgoszczy poprzez aktywizację i opiekę w domu opieki dziennej (24 osoby) oraz środowisku domowym (8 osób), a także aktywizacja społeczna 16 opiekunów faktycznych do 29.02.2020 r.
2. Wsparcie realizowane będzie w oparciu o regulamin organizacyjny, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 13.10.2015 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych, jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzona placówka wsparcia dziennego. Dom Opieki Diennej spełni standardy w zakresie ochrony p. poż. oraz standardy określone w § 3 ww. rozporządzenia.
3. W ramach projektu zapewnione zostaną następujące usługi:
 - a) w ramach Bydgoskiego domu opieki dziennej uczestnikom zapewnione zostaną:
 - 2 posiłki (śniadanie i obiad)
 - dowozy do i z DOD.
 - różnorodne formy wsparcia obejmujące:
 - Trening orientacji w rzeczywistości – czytanie prasy codziennej (prasówka), omawianie wydarzeń bieżących, wrażeń z weekendu, wprowadzenie w zajęcia w danym dniu.
 - Ćwiczenia usprawniające pamięć i inne funkcje poznawcze,
 - Aktywizacja ruchowa (kinezyterapia) – np. spacer, gimnastyka, nordic walking,
 - Zajęcia relaksacyjne,
 - Terapia reminiscencyjna,
 - Odpoczynek i indywidualne zajęcia terapeutyczne (terapia psychologiczna, logopedyczna, trening kognitywny z użyciem technologii komputerowych, ćwiczenia fizyczne, np. przy użyciu rotora rehabilitacyjnego, indywidualna terapia zajęciowa – rozwijanie zainteresowań pacjenta (zadania delegowane indywidualnie, także prace domowe),
 - Ćwiczenia mające na celu podtrzymanie umiejętności funkcjonalnych – trening kulinarny, planowanie zakupów, orientacja w obowiązkach domowych, obsługa telefonu/komputera, higiena osobista,
 - Muzykoterapia,
 - Trening interpersonalny oraz umiejętności społecznych,
 - Manualna terapia zajęciowa - malowanie, lepienie z gliny, hafciarstwo, tkactwo, kolorowanie,
 - Arteterapia – różnorodne formy plastyczne, wykorzystywanie osiągnięć kultury do aktywizacji chorych,
 - Gry i zabawy „stolikowe” służące integracji w podgrupach, stymulujące funkcje poznawcze,
 - Filmoterapia i biblioterapia,
 - zajęcia dodatkowe: dogoterapia, joga śmiechu, wycieczki, wydarzenia kulturalne, choreoterapia (np. tańce w kręgu).

b) w ramach usług opiekuńczych pacjentom zapewniony zostanie właściwy i nieprzerwany proces świadczenia następujących usług:

- zapewnienie choremu higieny osobistej i czystości otoczenia: toaleta ciała pacjenta, dokładne jego obmycie oraz osuszenie, higiena włosów i głowy, zmiana bielizny pościelowej i osobistej, zapobieganie odleżynom, pomoc w pielęgnowaniu jamy ustnej/proteż, higiena paznokci.
- zapewnienie właściwego odżywiania: kontrola zalecanej diety, podanie posiłku, a jeżeli stan chorego nie pozwala mu jeść samodzielnie – pomoc lub nakarmienie, kontrola ilości podawanych płynów (zapobieganie odwodnieniu), zapewnienie spokoju i przyjaznej atmosfery podczas spożywania posiłku,
- pielęgnacja zalecona przez lekarza, która obejmuje czynności pielęgnacyjne wynikające z przedłożonego zaświadczenia lekarskiego lub dokumentacji medycznej, uzupełniające w stosunku do pielęgniarskiej opieki środowiskowej oraz pomoc w przyjmowaniu leków doustnych według zaleceń lekarza.
- zapewnienie kontaktów z otoczeniem.
- zapewnienie bezpieczeństwa pod nieobecność opiekuna faktycznego.
- aktywizacja poznawcza i fizyczna chorego dostosowana do jego możliwości w celu utrzymania maksymalnej sprawności
- usługi te świadczone będą w wymiarze średnio 1,45 h wsparcia dziennie.

c) W ramach wsparcia dla opiekunów faktycznych uczestnikom projektu zapewnione zostanie:

- uczestnictwo w jedenastu 4-godzinnych warsztatach dotyczących tematyki chorób otępiennych, prawidłowej opieki, pielęgnacji i aktywizacji chorego oraz radzenia sobie z obciążeniem wynikającym z długotrwałej opieki. Warsztaty te odbywać się będą raz w miesiącu.-
- Dostęp do konsultacji indywidualnych ze specjalistami z zakresu medycyny, psychologii, terapii, pomocy socjalnej, prawa.

4. Bydgoski dom opieki dziennej zapewni 8-godzinną ofertę usług od poniedziałku do piątku (z wyłączeniem dni świątecznych) w godzinach 8.30-16.30.

5. Ramowy porządek dziennego pobytu zawiera załącznik nr 1 do niniejszego Regulaminu.

§ 3

REKRUTACJA UCZESTNIKÓW

1. Grupę docelową projektu stanowi 32 dorosłych mieszkanki i mieszkańców Bydgoszczy w rozumieniu kodeksu cywilnego. Grupę docelową stanowią osoby niesamodzielne dotknięte chorobą otępienną, w tym 24 kobiety i 8 mężczyzn.

2. Przez osobę niesamodzielną rozumie się, osobę, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z

- niemożnością samodzielnego wykonywania, co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego. Czynności dnia codziennego: kąpanie się, ubieranie się i rozbieranie, korzystanie z toalety, wstawanie z łóżka i przemieszczanie się na fotel, samodzielne jedzenie, kontrolowanie wydalania moczu i stolca.
3. Uczestnikami projektu będzie:
- w okresie 04.05.2018-31.03.2019 r., 12 osób niesamodzielnymi cierpiących na choroby otępienne które skorzystają ze wsparcia w ramach Dziennego domu pobytu, 4 osoby które objęte zostaną opieką domową oraz ich 8 opiekunów faktycznych (I nabór),
 - w okresie 01.04.2019 do 29.02.2020 r., 12 osób niesamodzielnymi cierpiących na choroby otępienne które skorzystają ze wsparcia w ramach Dziennego domu pobytu, 4 osoby które objęte zostaną opieką domową oraz ich 8 opiekunów faktycznych (II nabór),
- Wśród nich:
- osoby chore na otępienia – 24 kobiety i 8 mężczyzn,
 - osoby niesamodzielne podlegające wielokrotnemu wykluczeniu społecznemu¹ – 10 osób
 - osoby niepełnosprawne niesamodzielne – 20
 - opiekunowie faktyczni - współmałżonek – 8
 - opiekunowie faktyczni syn/córka osoby chorej – 8
4. Wszystkie osoby objęte projektem będą niesamodzielne ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność. Wymagać będą opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania, co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.
5. Rekrutacja uczestników odbywać się będzie w dwóch turach. Pierwsza: 22.03.2018 r.- 20.04.2018 r. (I nabór), druga 15.01.2019 – 10.03.2019 r. (nabór II). Podczas każdej tury rekrutacji zrekrutowanych zostanie 12 osób do Domu opieki dziennej, 4 osoby do opieki dziennej oraz 8 opiekunów faktycznych do udziału w warsztatach i doradztwie. W przypadku zwolnienia się miejsc w Domu Dziennego Pobytu, przewiduje się nabór uzupełniający.
6. Rekrutacja odbywać się będzie za pośrednictwem następujących kanałów informacyjnych:
- bezpośrednio poprzez współpracę z OPS i pracownikami socjalnymi z Bydgoszczy,
 - plakaty umieszczane w miejscach użyteczności publicznej,
 - informacja poprzez ogłoszenia parafialne,
 - informacje skierowane do placówek POZ,
 - informacja za pośrednictwem lokalnych organizacji pozarządowych,

¹ To osoby wykluczone z powodu więcej niż jednej z przesłanek, w tym obligatoryjnie osoby lub osoby pochodzące z rodzin korzystających ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12.03.2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ww. ustawy, w tym osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu ustawy z 27.08.1997 r. o pomocy społecznej.

- ogłoszenia prasowe w prasie o zasięgu lokalnym,
 - informacje za pośrednictwem popularnych stron internetowych.
7. Pracownicy odpowiedzialni za rekrutację, decyzję o przyznaniu osobie niesamodzielnej usług opiekuńczych, potwierdzać będą każdorazowo indywidualną oceną sytuacji materialnej i życiowej (rodzinnej i zawodowej) danej osoby niesamodzielnej oraz opiekunów faktycznych tej osoby.
8. Podczas rekrutacji kandydaci otrzymają punkty za spełnienie następujących kryteriów:
- a) **obligatoryjne (zero-jedynkowe)**
- przynależność do grupy docelowej tj. osoby niesamodzielne oraz zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz ich otoczenie – weryfikacja kryterium na podstawie oświadczenia i/lub zaświadczenia lekarskiego),
 - Osoba z otępieniem – osoba z diagnozą zespołu otępiennego postawioną przez lekarza specjalistę zgodnie z klasyfikacją ICD-10 (zaświadczenie lekarskie)
- b) **Kryteria fakultatywne (punktowane):**
- kryterium dochodowe dla osób których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego – weryfikacja na podstawie oświadczenia – 50 punktów
 - doświadczenie wielokrotnego wykluczenia społecznego – weryfikacja na podstawie oświadczenia – 10 punktów,
 - znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności – weryfikacja na podstawie zaświadczenia – 9 punktów,
 - korzystanie z PO PŻ (Program Operacyjny Pomoc Żywniowa 2014-2020) indywidualnie lub jako rodzina – weryfikacja na podstawie zaświadczenia – 8 punktów²,
 - niepełnosprawność sprzężona w tym z zaburzeniami psychicznymi i/lub niepełnosprawność intelektualna/całościowe zaburzeniami rozwojowe – weryfikacja na podstawie zaświadczenia – 7 punktów,
 - zamieszkiwanie na obszarach zdegradowanych zgodnie z właściwymi programami rewitalizacji – weryfikacja na podstawie oświadczenia – 6 punktów,
 - Zaawansowanie choroby otępiennej – umiarkowany i powyżej - 5 punktów – weryfikacja na podstawie zaświadczenia,

²Nie jest możliwe niepowielanie wsparcia, które osoba lub rodzina zagrożona ubóstwem lub wykluczeniem społecznym uzyskuje w ramach działań projektowych oraz w ramach PO PŻ.

- Zamieszkiwanie w pojedynkę – 3 punkty – weryfikacja na podstawie oświadczenia.

W przypadku większej liczby zgłoszeń i uzyskania przez kandydatów równej liczby punktów pierwszeństwo będą miały osoby, których opiekunowie faktyczni zgłoszą się do udziału w warsztatach i doradztwie dla opiekunów faktycznych.

W przypadku równej liczby punktów i zgłoszeń opiekunów zdecyduje kolejność zgłoszeń.

Na podstawie ww. kryteriów powstanie lista rankingowa oraz rezerwowa.

W przypadku opiekunów zastosowane zostaną następujące kryteria:

- Kryterium dochodowe dla osób których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego – weryfikacja na podstawie oświadczenia – pierwszeństwo udziału
- korzystanie z PO PŻ – weryfikacja na podstawie zaświadczenia – 5 punktów

9. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 w przypadku braku możliwości uzyskania pisemnego potwierdzenia spełnienia kryteriów kwalifikowalności uczestnika projektu oraz przyjęcia do wiadomości o przetwarzaniu danych osobowych w postaci własnoręcznie złożonego podpisu zastosowywane mają poniższe procedury:
- 1) W przypadku osób ubezwłasnowolnionych formularz rekrutacji oraz wszelką dokumentację projektową podpisuje opiekun prawny.
 - 2) W przypadku osób nieubezwłasnowolnionych, które nie potrafią samodzielnie się podpisać przyjmowana jest następująca procedura:
 - a) wyrażenie zgody przez opiekuna osoby chorej, posiadającego upoważnienie notarialne do podejmowania decyzji dotyczących leczenia i postępowania medycznego
 - b) złożenie przez opiekuna osoby chorej adnotacji na formularzu zgłoszeniowym informującej, iż chory nie potrafi się podpisać. Wówczas następuje złożenie oświadczenia poprzez tuszowe odciski palca na dokumencie w obecności opiekuna i personelu projektu. Przy odcisku palca opiekun wpisuje imię i nazwisko chorego i umieści swój podpis. Złożenie takiego oświadczenia następuje w warunkach umożliwiających kandydatowi skupienie i pełne zapoznanie się z treścią składanych oświadczeń.

10. Dokumentem rekrutacyjnym, który należy złożyć jest wypełniony formularz rekrutacyjny wraz z załącznikami. Wzór formularza rekrutacyjnego stanowi załącznik nr 2 do niniejszego Regulaminu.
11. Formularz rekrutacyjny jest dostępny na stronie internetowej www.sueryder.org.pl oraz w siedzibie Stowarzyszenia im. Sue Ryder, ul. Powstańców 6, 86-050 Solec Kujawski lub w siedzibie domu opieki dziennej przy ul. Rupniewskiego 11, 85-796 w Bydgoszcy. Formularze rekrutacyjne można składać osobiście lub przesłać pocztą na ww. adresy.
12. Istnieje możliwość rekrutacji w miejscu zamieszkania kandydata - przyjazd na miejsce zespołu projektowego w celu potwierdzenia sytuacji w przypadku np. ciężkiej niepełnosprawności (po uprzednim zgłoszeniu telefonicznym).
13. Komisja rekrutacyjna decyzję o wyborze uczestników Projektu podejmie na podstawie:
 - informacji zamieszczonych w formularzu rekrutacyjnym oraz załączników,
 - spełnienia kryteriów wymienionych w §3, pkt 8 niniejszego Regulaminu.
14. Powstaną niezależne listy rankingowe do udziału w Domu opieki dziennej, w ramach opieki dziennej oraz na warsztaty i doradztwo dla opiekunów.
15. Osoby, które spełnią wymogi, ale nie zostaną zakwalifikowane do uczestnictwa w zadaniu z powodu braku miejsc, zostaną umieszczone na liście rezerwowej.
16. Osoby z listy rezerwowej będą kwalifikowane w przypadku rezygnacji osób z listy podstawowej lub zgłoszonej przez te osoby nieobecności powyżej 20 dni roboczych pod rząd.
17. Złożone dokumenty nie podlegają zwrotowi. Osoba chętna do udziału w zadaniu zobowiązana jest do podania informacji zgodnych ze stanem faktycznym oraz do wypełnienia dokumentów w sposób kompletny i czytelny.
18. Z osobami które zostaną zakwalifikowane do udziału w projekcie podpisana zostanie umowa uczestnictwa (załącznik nr 3 do niniejszego Regulaminu)

§ 4

PRAWA I OBOWIĄZKI UCZESTNIKA PROJEKTU

1. Uczestnik zobowiązany jest do:
 - a) punktualnego i aktywnego uczestnictwa w zajęciach,
 - b) potwierdzania uczestnictwa w zajęciach każdorazowo na liście obecności podpisem lub odciskiem kciuka,
 - c) wypełniania ankiet ewaluacyjnych, testów i kwestionariuszy monitoringowych.
2. Organizator wymaga od uczestników Projektu punktualności, obecności, aktywnego uczestnictwa w warsztatach, pozostałych zajęciach i spotkaniach oraz odpowiedniego zachowania zgodnie z normami społecznymi i zasadami przyjętymi w Domu dziennego pobytu.

3. Nieusprawiedliwiona nieobecność powyżej 20 dni powoduje wykreślenie z listy uczestników projektu.
4. Za nieobecność usprawiedliwioną uznaje się m.in. wyjazd na turnus rehabilitacyjny finansowany ze środków publicznych, chorobę potwierdzoną zaświadczeniem lekarskim i hospitalizację.
5. Uczestnik jest zobowiązany do poinformowania o planowanej nieobecności w terminie do 2 dni poprzedzających nieobecność.
6. W przypadku rezygnacji uczestnika z udziału w projekcie istnieje możliwość zastąpienia uczestnika pod warunkiem, że nowemu uczestnikowi będzie udzielone wsparcie przez minimum 1 miesiąc.
7. **Uczestnik wnosi opłatę z góry do 5-go dnia każdego miesiąca w wysokości 5,59 złotego (pięć złotych pięćdziesiąt dziewięć groszy) za każdy dzień funkcjonowania DDP w danym miesiącu tytułem dopłaty do wyżywienia.³**
8. W przypadku nie wniesienia opłaty w terminie uczestnik może zostać skreślony z listy.
9. Z opłat zwolnione są osoby, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
10. Uczestnik/Opiekun faktyczny Uczestnika zobowiązuje się do udziału w badaniach ankietowych, wywiadach przeprowadzanych przez kierownika projektu oraz przez psychologa (w okresie 4 tygodni od zakończenia udziału w projekcie).
11. Każdy uczestnik ma prawo do:
 - udziału w Projekcie zgodnie z postanowieniami niniejszego Regulaminu,
 - zgłaszania uwag dotyczących realizacji projektu bezpośrednio kierownikowi domu opieki dziennej,
 - oceny organizacji zajęć oraz jakości merytorycznej i organizacyjnej oferowanego wsparcia,
 - otrzymania materiałów i narzędzi i innych pomocy niezbędnych do prawidłowej realizacji zajęć i warsztatów,
 - zapewnienia zajęć zgodne z ramowym programem dnia.
12. Uczestnik ma obowiązek informowania realizatorów Projektu o jakiegokolwiek zmianie danych osobowych lub sytuacji własnej istotnej z punktu widzenia projektu (np. zmiana diagnozy lekarskiej, stopnia niepełnosprawności).

§ 5

ZASADY REZYGNACJI Z UCZESTNICTWA W PROJEKCIE

³ Z opłat zwolnione są osoby, których dochód nie przekracza 150% właściwego kryterium dochodowego (na osobę samotnie gospodarującą lub na osobę w rodzinie), o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

1. W przypadku rezygnacji z zajęć Projektu w trakcie ich trwania uczestnik zobowiązany jest do pisemnego złożenia oświadczenia dotyczącego przyczyn rezygnacji.
2. Beneficjent zastrzega sobie prawo skreślenia uczestnika z listy uczestników Projektu w przypadku naruszenia przez niego niniejszego Regulaminu.

§ 7

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Beneficjent zastrzega sobie prawo wniesienia zmian do Regulaminu lub wprowadzenia dodatkowych postanowień.
2. W kwestiach nieujętych w niniejszym Regulaminie ostateczną decyzję podejmuje kierownik Dziennego Domu Pobytu, od jego decyzji nie przysługuje odwołanie.
3. Ostateczna interpretacja niniejszego Regulaminu należy do kierownika Dziennego Domu Pobytu.
4. Regulamin wchodzi w życie z dniem 09.03.2018 r.
5. Każdy z uczestników Projektu zobowiązany jest do pisemnego potwierdzenia zapoznania się z niniejszym Regulaminem.

Słownik pojęć

Wykaz pojęć	
PO PŻ	Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa 2014-2020
osoby korzystające z PO PŻ (zakres wsparcia dla tych osób lub rodzin nie będzie powielał działań, które dana osoba lub rodzina otrzymała lub otrzymuje z PO PŻ w ramach działań towarzyszących, o których mowa w PO PŻ)	<p>osoby, otrzymujące pomoc żywnościową w formie paczek lub posiłku, które z powodu niskich dochodów nie mogą zapewnić sobie/rodzinie odpowiednich produktów żywnościowych (posiłków) i dlatego też trafiać będzie do ograniczonej liczby osób znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji (określonej przesłankami z art. 7 ustawy o pomocy społecznej oraz poziomem dochodów odniesionych do procentowej wartości odpowiedniego kryterium dochodowego określonego w tej ustawie.</p> <p>Zgodnie z Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej i Art. 7. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom w szczególności z powodu m.in:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) ubóstwa; 2) bezdomności; 3) niepełnosprawności; 4) długotrwałej lub ciężkiej choroby;
znaczny stopień niepełnosprawności	Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagającą, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.
umiarkowany stopień niepełnosprawności	Do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności zalicza się osobę z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolną do pracy albo zdolną do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej lub wymagającą czasowej albo częściowej pomocy innych osób w celu pełnienia ról społecznych.
niepełnosprawność sprzężona	O niepełnosprawności sprzężonej mowa jest wówczas, gdy jest ona złożona, podwójna lub wieloraka, bądź też towarzyszy jej dodatkowe kalectwo. Upośledzenie sprzężone występuje u osoby u której stwierdza się dwie lub więcej niepełnosprawności, powodowane jednym lub kilkoma czynnikami endo lub egzogennymi w różnych okresach życia, co dotyczy także okresu prenatalnego.

<p>osoba z zaburzeniami psychicznymi</p>	<p>Zgodnie z Ustawą z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego osobie z zaburzeniami psychicznymi, odnosi się to do osoby:</p> <p>a) chorej psychicznie (wykazującej zaburzenia psychiatryczne),</p> <p>b) upośledzonej umysłowo,</p> <p>c) wykazującej inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń psychicznych, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym</p>
<p>dochód na członka w rodzinie poniżej progu ustaw. - dochód nie przekracza 150% właściwego kryt. dochod. (na os. samotnie gospodarującą lub na os. w rodzinie) zg. z ust. o pomocy społ. z dnia 12.03.2004 r.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dochód nie przekracza 951 zł (150% właściwego kryterium dochodowego) – w przypadku osoby samotnie gospodarującej, której dochód nie przekracza kwoty 634 złotych (kryterium dochodowe osoby samotnie gospodarującej), 2. Dochód nie przekracza 771 zł (150% właściwego kryterium dochodowego) w przypadku osób w rodzinie, w której dochód na osobę nie przekracza kwoty 514zł (kryterium dochodowe na osobę w rodzinie”. <p>– przy jednoczesnym wystąpieniu co najmniej jednego z powodów wymienionych w art. 7 pkt 2–15 oraz innych okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy społecznej.</p>
<p>doświadczanie wielokrotnego wykluczenia</p>	<p>To osoby doświadczające wykluczenia z powodu więcej niż jednej z przesłanek, o których mowa w definicji osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p>

<p>Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym</p>	<p>Zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020 są to:</p> <ul style="list-style-type: none">a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznejb) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym;c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2014 r. poz. 382);e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.);f) osoby z niepełnosprawnością – osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi, w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2011 r. Nr 231, poz. 1375);g) rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością;h) osoby zakwalifikowane do III profilu pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.);i) osoby niesamodzielne;j) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie monitorowania postępu rzeczowego i realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020;k) osoby odbywające kary pozbawienia wolności;l) osoby korzystające z PO PŻ.
--	---

Osoba niesamodzielną	<p>Osoba, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymagają opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania, co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego. Czynności dnia codziennego: kąpanie się, ubieranie się i rozbieranie, korzystanie z toalety, wstawanie z łóżka i przemieszczanie się na fotel, samodzielne jedzenie, kontrolowanie wydalania moczu i stolca.</p> <p>Definicja z projektu ustawy o pomocy osobom niesamodzielnym: Oznacza to osobę, w stosunku do której wydano orzeczenie o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności, ze wskazaniem na stopień niesamodzielnności, w rozumieniu Ustawy z dnia 27 sierpnia 1997r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz.U. z 2011r. Nr 127, poz.721 z późn. zm.</p>
Osoba starsza	Osoba która ukończyła 60 rok życia